

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

Eltörölték

a különböző bírósági taksákat

Temesvár, február 20.

Tegnap megérkezett a temesvári ítélőtáblára Cudalbu igazságügyminiszter rendelete, amely a különböző bírósági illetékek kérdésén van hivatva rendezni. Ismeretes, hogy a tavalyi ügyvédsztrájk a bevezetett portareli rendszer költségei miatt tört ki. Az új rendelet most hivatva van ezt a kérdést a jogkereső közönség javára rendezni. Kimondja a rendelet, hogy amíg az ország területén levő különböző polgári törvénykönyveket nem egyégesítik, addig a régi polgári törvénykönyv és ügymenet marad érvényben. Ez az intézkedés azt jelenti, hogy a jövőben nem kell fizetni sem a tárgyalásra szóló idézések után, kézbesítési díj sem rovdandó le és elmarad a kilométerpénz, valamint a felszámított portódij is. A rendeletet tegnap közölte Marta Sándor dr. táblai főelnök Mihulescu György dr. temesvári portarelfőnökkel és a rendelet már életbe is lépett.

Négy százmillió lei

maradt Temesvár idei költségvetése

Temesvár, február 20.

Disela Pál városi pénzügyi tanácsnok visszaérkezett Bukarestből és magával hozta Temesvár város idei költségvetését, amelyet a legfelső közigazgatási tanács némi módosítás eszközése után jóvá hagyott. Törölte a közigazgatási tanács, mint jelentettük, a tisztviselők fizetésemelésére szánt összeget, továbbá túlmagasnak találta a közbiztonsági taksák, a kutyaadó és egyéb kisebb tételek előirányzott átlagösszegét. Nem hagyta jóvá a legfelsőbb fórum az államrendőrségnek megszavazott félmillió leit sem. Leszállították a telekeladásoknál előirányzott rendkívüli bevételeket is. Az állami adókból való hozzájárulás és a fogyasztási adókból járó részesedés címén a költségvetés bevételi tételeit fel emelték. A városi nagytanács feladata lesz a kívánt módosításokat eszközölni. A város most már az új költségvetés keretein belül eszközli a városi ügyek intézését. A költségvetés körülbelül négyszázmillió leit állapít meg erre az évre.

Denunciálta saját színészeit egy igazgató mert nem voltak hajlandók tovább éhesen játszani

Szatmár, február 20.

Szatmár város színházában megszűnt a magyar szó. Hónapokig tartó nélkülözés után Földes Mihály színigazgató társulatának tagjai tegnap este kollektíve megtagadták a föllépést. A színészek már hosszabb idő óta nem kaptak fizetést és hátralékos gázsijuk négyszázezer leire emelkedett. A legutóbbi időben csak a Magyar Párt és a nőegyletek támogatásával sikerült a magyar színház elő-

adásainak megtartását biztosítani. Földes Mihály színigazgató, amikor a szintársulat közölte vele határozatát, a sziguranca sietett és ott azt a panaszt tette saját színészei ellen, hogy azok kommunisták. Cosma szigurancafőnök felháborodással utasította vissza a magyar színigazgatót ezt a denunció lépését és nem volt hajlandó a szintársulat tagjai ellen eljárni. Földes ezen magatartása város-szerte nagy megütközést keltett.

Ma este érkezik meg Temesvárra Grozavescu holtteste és kedden lesz a temetés

Temesvár, február 20.

Grozavescu Traján földi hamvai immár közelednek a hazai rög felé. Tegnap délután Boleantu Valér subprefektustól azt az értesítést nyertük, hogy Grozavescu holttestét szombatról vasárnapra virradó éjjel a Bécs-bukaresti gyorsvonathoz kapcsolt kocsi-ban elszállították és így a koporsó ma,

vasárnap este félnyolckor

érkezik meg Aradon át a józsefvárosi pályaudvarra. A subprefektura a mai nap folyamán rádió útján állandó kontaktusban lesz az osztrák és magyar hatóságokkal és ennél fogva pontosan fogják tudni, hogy a holttest mikor érkezik meg. Egyébként falragaszokon a biztos időt

a közönség tudomására

adják. Amennyiben a holttest ma estére megérkeznék, úgy a józsefvárosi állomáson a gyászünnepély a Déli Hírlap tegnapi számában már közölt módon megy végbe és

azon az összes temesvári dalárdák megjelennek.

A temesvári városházán már ott fekszik a közeli két méter átmérőjű impozáns babérkoszoru, amelyet Temesvár városa nevében Dobossan János dr. főpolgármester helyez az elhunyt nagy művész koporsójára. A diszes babérkoszoru közepén fekete flortól körülvevő

aranydiszítéses lant

látható. A koszoru szallagján a következő felírás olvasható:

Temesvár város közönsége — A legnagyobb román énekesnek.

Ugyancsak impozáns a megye koszoruja is, amelyet Boleantu Valér helyez a koporsóra. Az aradi hatóságok nevében Kurtics határállomáson Boneu Vazul aradmegyei prefektus várja a holttestet és helyez el koszorút.

A temetés napja

valószínűleg kedden lesz Lugoson és a város által adományozott disz-sirhelyre temetik el a korán elhunyt nagy román énekest.

A szegény tanulókat segítyezi a bányási magyarság

Temesvár, február 20.

A Magyar Párt gátaljai altagozata most számolt be a temesvári központnak legutóbb tartott tisztújító üléséről, amely Rigó Sándor főesperes, altagozati elnök vezetése mellett városi iskolapéldáját mutatja a párt bányási altagozatainak széles alapon működő programjával. A nagy számban megjelent tagok előbb megejtették a tisztújítást, melynek során Rigó Sándor főesperest, altagozati elnököt odá adó, lelkes munkásságáért dísz-elnöknek választották meg. Ezután megválasztották ügyvezető elnöknek Kopornya Jánost, alelnököknek Kovács Sándort és Zabol Istvánt, titkárnak Rácz Andrást, pénztárnoknak Bacsó Istvánt és ellenőrnek Schultz Izidort. A választmány tagjai lettek: Kardos Lajos dr., Lukacs János, Stern Jenő, Tresser Péter, Nagy Gábor, Scheffer Jenő, Varga Bertalan, Apró József, Baja Albert, Barna József, Csapó Kálmán, Csánki Sándor, Zombori György, Kátóna János, Macsaj Sándor, Molnár Sándor, Menyhárt István, Papp László, Rácz János, Salamon Imre, Rácz Pál, id. Szücs Ferenc, Szántó Ferenc, Szücs P., Szücs István, Török Mihály, Varga Balint, Virág János, Vízahány László, Zabol József, Zabol János. Az altagozat tagjai részére hasznos könyveket fognak beszerezni, hogy ezzel is ápolják a magyarság kulturáját. Elhatározták a háboruban elesett hősök emlékművének felállítását nemzetiségi különbség nélkül, magyar iskolájukról és a szegény, jeles előmeneteli tanulókról sem feledkeztek meg. Elhatározták, hogy a szegény tanulókat felruházzák és a jeles tehetségű tanulókat részére ösztöndíjakat gyűjtenek, hogy így a felsőbb iskolákat is látogathassák, az arra érdemes ifjak.

A pártból kizárt képviselő.

Bukarestből táviratozzák: A nemzeti parasztpárt Buzdugan képviselőt kizarta a pártból, Florea képviselőt pedig fegyelmi bizottság elé idézte.

Nem adják vissza a temesvári apácák földjét. Beszámoltunk arról a küldöttségről, amely a múlt héten felkereste Bogdan Antal dr. prefektust és a temesvári Notre Dame apácák ujabban kisajátított ötven hold földjének visszaadása érdekében közbenjárását kérte. A prefektus az intervenciót megígérte és mostani bukaresti tartózkodása alatt ígéretének eleget tett. Sajnos azonban, a közbenjárás későn érkezett, mivel ebben a kérdésben már a legfelsőbb fórum is döntött. Bogdan dr. prefektus most más úton kíván az apácák részére méltányos elbánást szerezni.

Tőzsdei árfolyamok.

Zürichben a lei 3:10 Párisban 15:00

Temesvári magánárfolyamok 1927 február 20-án reggel

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai)

Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénzben, a második áruban, a harmadik bankjeggyel közpétkurzuson.

Angol font: 820:00—822:00—825:00, dollár: 168:00—168:50—169:00, dinár: 297 külföldi, 292 belföldi, 290 effect, hollandi forint: 67:50—67:70—67:80, francia frank: 6:70—6:75—6:75, olasz lira: 7:40—7:43—7:50, cseh korona: 5:04—5:06—4:90, osztrák silling: 23:75—23:90—24:00, német márka: 40:10—40:20—40:20, magyar pengő: 29:60—29:70—30:00, svájci frank: 32:50—32:60—33:00.

Terményárak:

Buza 910, árpa 500, rozs 600, zab 510, tengeri 480 lei métermázsánként ab feladóállomás.

Uri szabóóság Kirity József
valódi angol szövetek raktára
Belváros, Szentgyörgy-tér 4,
I. emelet.

Az elhanyagolt Duna-kikötők kiépítése

Oravica ragaszkodik az önálló kereskedelmi és iparkamarához, amely fontos nemzetgazdasági érdekeket van hivatva szolgálni

Krassómegeye vasuti hálózatát bővíteni kell

Oravicabánya, febr. 17.

Az oravicai önálló kereskedelmi és iparkamara létesítése ügyében a héten ismét hatalmas gyűlést tartottak, amelyen nemcsak az oravicai kereskedők és iparosok vettek részt, hanem Krassómegeye kereskedő és iparos világa háromszázhusz kiküldöttel képviseltette magát. Azonkívül külön megbízott jelent meg a resicai, bozovicsi, ómoldovai és az oravicai Sfatul Negustoresc nevében. A nehézipart Martianu, a Resicaművek oravicai központi igazgatója képviselte, míg a

kormányhatalom részéről

Teicu János dr. krassói prefektus és Bojinca Kornél képviselő jelent meg.

A tiltakozó gyűlés elnökévé egyhangulag Martianu igazgatót választották meg. A különböző érdekképviseltek nevében Taleacu György, Cucu Aurél, Urdereanu György, Surlas János és Vasilie Miklós, mondották el nézetüket az önálló oravicai kereskedelmi- és iparkamara felállításáról. Hozzászólt a kérdéshez Teicu János dr. prefektus, aki örömmel üdvözölte ezt a mozgalmat, amely hivatva van az önálló Krassómegeye új vérkeringést hozni. Használó értelemben szólalt fel Bojinca Kornél Krassómegeyei képviselő is.

A gyűlés tulajdonképpen szónoka Molin Romulus, volt képviselő, jelenleg oravicai bankigazgató volt, akitől

az önálló kamara

felállításának az eszméje is kiindult. Molin beszédében először is kimutatta, hogy Krassómegeye, amely ma a temesvári kamarához tartozik, kereskedelmi és iparkamarai járuléka címén hétszázötvenezer leit fizet. Rámutatott arra a körülményre, hogy a Resicaművek abban az esetben, ha Oravica megkapja az önálló kereskedelmi- és iparkamarát, az egyenes adójövedelme után fizetendő négyezer leit kamarai illetéket Krassóban és nem a központi bukaresti igazgatóság területén fizetné be. Olyan jövedelem ez — mondotta Molin, — amellyel egész nyugodtan nekivághatunk az önálló oravicai kamara első költségvetésének. Az oravicai kamara felállítása nem presztizskérdés Krassómegeye részéről, hanem igen fontos

nemzetgazdasági érdekek

szólnak létesítése mellett. Kimutatta, hogy Oravica mai elzárkódottságában bármennyire is megyeszékhely, nem fejlődhetik tovább, pedig ez a megyeszékhely nagy feladatokra van hivatva. A felállítandó oravicai kereskedelmi- és iparkamarának első feladata lenne Krassómegeye vasuti összeköttetését kiszélesíteni. Így elsősorban feltétlenül fel kell építeni a határ mentén azt a vasuti vonalat amely a dunai

kikötőkhöz, Ómoldovához és Bázias-hoz vezetne. Az új vasutvonalaknak a segítségével intenzívebbé lehetne tenni a Bánság tranzit forgalmát Jugoszlávia és a Balkán felé, viszont a Ruszcsukból, a brailai és a galaci, valamint a konstancai kikötőn át érkező árukat a

Dunán lehetne szállítani

a moldovai, illetve bázias Duna-kikötőig, ahonnan ez az új vasut szállítaná tovább az árukat. Tehát két fontos kérdés és feladat megoldása várja az oravicai kamarát: elsősorban az elhanyagolt Duna kikötők kiépítése, hogy azok a mostani csendes letargiából magukhoz térjenek, másodsorban felépíteni az Oravicáról kiinduló és a Duna-kikötőkhöz vezető vasutvonalat.

Molin Romulus fejtegetéseit a nagygyűlés kitörő örömmel vette tudomásul, majd huszonkét tagu végrehajtó-

Hiába várja tizenkét év óta

egy anya mindennap haza fiát a harcterről

Perjámos, február 17.

Itt tartok a kezemben egy anyaszívet. Az emlék mohája növeszt vérpárkányt körötte, falain áthuzódik az emlékezés örvénye és úgy néz ki ez a kis darab emberi élet, mint egy gyönyörű szép drága antik butordarab, melynek polituros mázát a könny és a sirás málasztotta széjjel és amelynek szent értékét az anyai szeretet kimondhatatlan magasztossága szabja meg. És itt tartok a kezemben ezt az anyaszívet és ez a szív mesél régi, már feledésnek induló időkről és ez a szív nem tud elmerülni a feledés enyhüléstadó csendjébe...

Olyan ez a történet, mint sokezer más és akiről szól, annak a sirja lenn az olasz Dolomitokban éppen olyan jeltelen mint a többi soké, akik elmentek és elfelejtettek visszajönni. Mint a többi soké, akik forró csókkal bucsuztak és a viszontlátás derűs reményében indultak idegen határookra vért látni, ontani, szenvedni, elesni, meghalni. Semmivel sem különbözik a többi sokmilliótól, aki mind dalolva ment el, hogy a borzalmas gránát- és puskahalál véres pontot tegyen a daloló nótá végére. Semmivel sem más, semmivel sem különb, de ennek az anyaszívnek amelyet most itt tartok a kezemben, különös és szívfacsarító a tragédiája.

Céltalan rovom a kisvárosi utcát és a mezők hideg szele arcomba vágja a telet. Néha-néha lézeng el egy ember mellettem. Vénasszony tipeg el mellettem. Az a pár ember, aki ott járt az utcán, szánakozó tekintettel néz utána. Azt hittem, eszelős, mert

bizottságot választottak. A gyűlés határozatilag kimondotta, hogy Krassómegeye kereskedő, iparos is nagyiparos körei kitaranak az önálló kereskedelmi- és iparkamara

felállítására mellett.

Ebből a célból széleskörű akciót indít, a lugosi kamara alakulásában semmi esetre sem vesz részt, azt nem tartja életképesnek és ha másként nem lehetséges, továbbra is a temesvári kereskedelmi és iparkamara kebelében kíván maradni.

Ebben a kérdésben a huszonkét tagu bizottság hatalmas, minden indokot felölölő memorandumot készít, melyet Molin Romulus, Martianu Kornél és Jncu Trajánból álló hármashatározott bizottság nyújt át személyesen Averescu miniszterelnöknek és Berlescu kereskedelmi és iparügyi miniszternek, akiktől remélik ennek a kérdésnek előnyös megoldását.

nagyon rossz dolog az, amikor valami baj az embereket szánakozásra készíti. És ez az utánatekintés elárulta, hogy ez a szegény asszony valami súlyos terhet és titkot cipel a hátán ezen a zord életuton...

Azután megtudtam, hogy özvegy Kerberich-nénak hívják. És megtudtam, hogy egyetlen fia volt. Fess fiu, egyetlen gyerek, menetszárad, harctér, előléptetés, vitézségi erem, hadnagy, főhadnagy, levelek és piros színű tabori postalapok. És mindeniken ott virágozott a vágy, a remény és a fiu szeretete és mindeniket fogadta az anya könnye és bánata. És azután egyszerre nem jöttek levelek. Elmaradt minden. És szegény Kerberich néni azóta is várja naponta a postást és azóta is kérdi:

— Ejnye, ejnye, már megint nem irt az a rossz fiu...

És várja már tizenkét éve, attól, akinek hült pora azóta a dolomitok kőszikájában örök álmot aluszik. És Kerberich néni továbbbrója az élet keserves útját, hajlott háta már a hetvenedik évek gördül, de reggel első dolga: a fia ruhaszekrényéhez lép és kivieszi a ruhát, kitisztítja fényesre a cipőt is és odatámasztja a fia ágya mellett álló székhez, mert: hátha haza talál jönni az a rossz fiu... És haza is fog jönni, mondja csillogó arccal Kerberich néni.

És itt tartom ezt az anyaszívet a kezemben. És olyan, mint egy antik butordarab, amelynek polituros mázát a könny és a sirás málasztotta széjjel...

g—d

Vissza a természethez

az emberek táplálkozásában is

Temesvár, febr. 19.

A munkásotthon zsúfolásig megtel hatalmas termében Hoffmann Miklós dr. temesvári orvos beszélt a táplálkozási kérdésekről a mindennapi életben. Személtető formában talál példákkal fűszerezve inti a közönséget az ésszerű táplálkozásra. Az a kosz amely manapság a polgári és munkás körökben szokásos és mint ideális szolgál, összehasonlítva azzal, amely egynehány évtizeddel ezelőtt városokban és falvakban általában el volt terjedve, lényegében hatalmas változáson ment keresztül. A külső életformák és a szociális viszonyok általánosan megváltoztak. Az ipari fellendülése, mind nagyobb és nagyobb embertömegek felhalmozása aránytalanul szűk helyen, az állandóan növekvő megfeszített munka, a háztartás feladata az asszony kényszerűségéből való munkábaállása mellett, tovább a növekvő jólét és igyekezet gazdagabbal lépést tartani és finomabb élvezetekben részesedni, nagy mértékben megingatták a táplálkozás eddigi állását. Az ujonnan keletkezett táplálkozási tudomány nagy mértékben hozzájárult ahhoz, hogy a táplálkozás elvei új alapokra legyenek fektetve.

Hagyjuk a gondolkodást és kísérletezést a mesterséges uton felépített táplálkozást illetően a tudósokra és kövessük Hoffmann dr. tanácsát, aki azt ajánlja, hogy úgy együnk min atyaink és nagyanyaink ettek és amint anyaink és nagyanyaink főztek. Akor erősek és egészségesek leszünk mi is és a gyermekeink is. Egy egyszerű és egyszerűen összeállított táplálkozás minden olyan anyagot tartalmaz, ami a test megkiván; tartalmaz fehérjéket, szénhidrátokat, zsírt, sókat és kiegészítő anyagokat. A testnek teljese mindegy, hogy a fehérje állat- vagy növényi származék-e és egy általában ne okozzon nekünk gondot az, ha nincsen pénzünk ahhoz, hogy húst vásároljunk. A legegyszerűbb főzelékek u. m. borsó, repa, kábab, burgonya, továbbá a gabona félék több fehérjét tartalmaznak, min amennyit a szervezet megkiván és tartalmaznak ezenkívül megfelelő mennyiségben szénhidrátokat.

A kiegészítő vitaminok rendkívül nagy szerepet játszanak. Ezek főzelékfélékben és gabonákban találhatók, de különösen nagy mennyiségben vannak a parajban. A vitaminozabb ideig tartó hő iránt igen érzékenyek és sok esetben teljese tönkremennek. A tapszeripar irányban gyakran nagyon nagy kárt tett. Konzerv és egyéb finom tápszergyarak gyakran igen sok fejtörést okoznak a tudósoknak, amikor rájöttek, hogy ezekben a készítményekben kiegészítő anyagok a készítmény mólyán tönkrementek. Ezt a körülményt használják fel a vegygyára és készítenek vitaminpreparátumokat gabonából, parajból és más főzelékből. A „GEA“-Krajer R. T. is hoz ilyen vitaminkészítményt „Arnea“ néven forgalomba, amely jóízű formában adja ezeket a kiegészítő anyagot. A napi táplálkozás tehát új alapokra fektetendő a jelszó: vissza a természethez. Csak az ésszerű táplálkozás tudja bennünk fentartani az erőt és tettvágyat.

Boiangeria Bănăţana

Bulevardul Carol No. 62

legjobban és olcsón fest, tisztít vegyileg. Munkák leadhatók Fraţii Schön, Józsefváros, Bonnáz- és Kossuth Lajos-utca sarkán, Reiszmosóda, Józsefváros, Török-utca és özv. Pollák Martinné, Gyárváros, Duschnitz mellett. 227

Hideg-, melegviz minden szobában. Utcái szobák ára központi fűtéssel együtt 50.000—70.000 korona.

WESTEND-szálloda

BUDAPEST IV., Berlini-tér 3.

PONGRÁCZ SÁNDOR, igazgató-tulajdonos.

Munkáslányok

felvétetnek azonnalra

HELIOS művirágygyárban.
Belv. Mercy-utca.

CARMEN cipőkülönlegességek

GROSZ és WEISZ
cégnél
Belváros, Löffler-palota

Egy borzalmas hét a Sóhajok Szigetén

Az igazi Amerika képe a híres Szabadság-szobor árnyékában — Kis emberek nagy tragédiái.

A szigeten megőrülnek és öngyilkosok lesznek

Newyork, február elején.

Amerika, az újvilág, az ábrándok, a délibábok Eldorádója sok-sok szegény európai ember előtt. A szerencsétlenek csak azt tudják, hogy Amerikában terem a dollár, amely ideát lerongyolódott Európában a főkrement valutájú országokban óriási pézt jelent. Azt azonban nem tudják, hogy azok, akik a dollárokat küldözgetik, vagy magukkal hozzák, mennyi könnyel, verejtékekkel, nélkülözéssel, küzködéssel, éhezéssel, nyomorgással szerezték meg azt a pár dollárt. És azt sem tudja a legtöbb európai amerikavágyó, hogy mennyi rengeteg ember, aki elment dollárokat keresni,

ott pusztult el

az amerikai gyárakban, a farmok gyilkos klímájában, vagy a bányák mélyében. Amerikában százezrekre rug azoknak a munkásoknak a száma, akik az amerikai kapitalizmus szolgálatában aránylag nyomoruságos bérért otthagyják az életüket. És ez a sok százezer ember legtöbbször európai. Hányan, de hányan átkozták meg azt a percet, amelyen arra gondoltak először, hogy kimennek Amerikába. Szívesen menének már vissza, de nem tudják az utiköltséget megszerezni. Nem tudnak annyit összehozni, hogy megvegyék a hajójegyet. Bánatos lélekkel, fájdalmasan dobogó szívvel vigasztalanul ott robotolnak, amíg végül idegen földön beledőlnek névtelen sírjukba.

Az amerikai kivándorló már mielőtt partra száll, kénytelen tapasztalni, hogy Amerika bizony nem az Igéret földje. Mert előbb ott van számára a rettenetes Ellis Island, ahová a kivándorlók kerülnek. Igen sokan nem is látnak többet, Amerikából, hanem onnan küldik őket vissza Európába. Borzalmas helyzet ez. Itt látja a szerencsétlen kivándorló, hogy az amerikai jószívűség, humanizmus, demokrácia nem egészen olyan mint azt a könyvekben leírják. Az alábbi cikk híven rajzolja az életet Ellis Izlandon. Olvassák el mindazok, akik arra gondolnak, hogy Amerikába vándorolnak és maradjanak odahaza.

Kevesen vannak, kik nem hallották hírét a „Sóhajok Szigetének”. Ide kerülnek mindazok, kiknek partraszállási engedélyében

kifogásolni valót

találnak s itt kell maradniok mindaddig, míg ügyük elintézését nem nyer.

Sokféle hír kering erről a szigetről, de egyik sem fedi a megdöbbentő igaz valóságot. Ez a sziget minden emberi jog zuzódalma. Az egész sziget csak egy sárfolt, beépítve a barátságatlan nagy emigrációs épülettel. Bent pedig az emberiség fajok, színek, erkölcsök és osztálykülönbségek szerint — helyesebben erre való tekintet nélkül — kering, forog, izgul mint rémült, csapdába esett állatsereg.

Egy nagy csúrszerű teremben tölti az ártatlanul börtönviselő tömeg egész napját, kivéve azt a napi tíz perces levegőn való sétát, mit a tudóvész elkerülése végett engedélyez

a kegyes hatóság.

Este fél 8-kor, összeterelek és felhajítják az óriási közös hálóterembe. Nőket külön, férfiakat külön. Házasokat is. Külön szoba nincs. A nagy,

piszkos, rosszlevegőjű hombár zsúfolásig tömve van rabzásos vaságyakkal. Mikor reggelfelé a kimerültségtől elszunnyadna, minden ok nélkül felverik, mert hisz a raboknak 5 órákor kell kelni! Rendes mosdásról, tisztálkodásról szó sem lehet. Utána le a nagyterembe, egésznapit testet-lelket ölü unatkozásra. Mert ez a legszörnyűbb itten. Mindennemű elfoglaltságtól és szórakozástól napokig, hetekig és sokszor hónapokig megfosztva lenni! Egyetlen egy dolog áll csak az ember rendelkezésére és ez a pamutkötés. Ez is tiszta

fogházi jelenség.

Komikus látvány, amint az egyik sarokban egy piszkos görög horgol egy sálát, a másikban egy intelligens német mérnök köt keserves elszánt-sággal egy swittert. Mert a pamutot ingyen adják és hozzá egy könnyen kezelhető alkalmatosságot, amelynek kezelésmódját a gyerek is egy óra alatt elsajátíthatja.

Hoztak a szigetre egy családot. Apa, anya, kis gyermek. Az apát beengedték, az anyát és gyermekét nem. Erre mindhárom visszaakartak térni hazájukba. Nem lehetett. A hajóstársaság csak a két kiutasítottat köteles hazavinni. Az apának meg viszont nem volt pénze visszatérni. Azt a kényszerzsékszakitási jelenetet jó érzésű ember végignézni nem volt képes. Csak az amerikaiak.

Másik történet. Van a deportáltak között egy fiatal gyerek, ki nyolc hónapja áll itt. Az iratai vol-

tak gyanusak. Bizonyítani azonban nem lehetett semmit. Ezért aztán se be, se haza nem engedték. A fiun már az

elmezavarodottság tört ki,

de ez nem ok arra, hogy elkülönítsék. Minek? Nem különítik itt el például az emberektől azokat a különböző künökműveket, mint sikkasztás, prostitúció, betörés, gyilkosság stb. hazadeportálandó nem amerikai állampolgárságú egyéneket sem akiket átmenetileg szintén ide hoztak.

Ilyen körülmények között megérthető annak az angol urinak a tragédiája, ki halálos beteg fia látogatására utazott ide, de elegendő kauciót felmutatni nem tudván Ellis Izlandra került, ahol ez a szörnyű környezet és körülmények, továbbá fia sorsáért való aggodás annyira elővették, hogy egy ovatlan pillanatban levetette magát az udvarra és szörnyet halt.

Puritán erkölcsökkel kérkedő náció, mely növekedést és szesztilalmat üvölt, holott a titkos prostitúciónok sehol oly buja talaja nincsen, mint itten, a prohibícióról meg annyit, hogy az első akivel Amerikában találkoztam egy

tökrészeg ember volt.

Mert Amerika jól ért a világ boldogításához és mételezéséhez. Az óriási Szabadság-szobor a legjobb fetis erre, mit kaján képpel mutat fel a világ népének. Közvetlen Ellis Island szigete mellett mered a szobor a csillagok felé.

Temesvár legöregebb városatyái

akik hatvan év előtt intézték a város ügyeit.

Temesvár, február 20.

Egy hatvanesztendő, elfakult, elszárgult nyomtatvány fekszik előttem. Az impresszuma szerint a Förk-féle nyomdában készült. Valamikor híres volt Temesvárot a Förk-nyomda. Ma már azonban csak kevesen emlékeznek rá. A nyomtatvány a hatvan év előtt megválasztott képviselő testület tagjainak névsorát és egyes bizottságokba való beosztását tartalmazza.

A negyvennyolcadiki szabadságharc leverése után Temesvár is miként — mas város is —

elvesztette autonómiáját.

1861-ben úgy látszott, hogy az idők fordulása következett be és a város lakossága mindjárt élt is az alkalommal és képviselőtestületet választott magának. Azonban ez csak olyan rövid életű volt, mint a szappan buborék. Alig ért véget a választás, máris jött a feloszlítás. Csak 1867-ben kapta vissza Temesvár szabad királyi város ismét az autonómiáját. A polgármester akkoriban Küttel Károly volt, a városbíró pedig Bugarszky Sándor. A városi tanácsnokok között a román Popa Todor is helyet foglalt. Az autonómia visszanyerése után a város azonnal kiírta a választásokat a képviselőtestületi tagságokra. A város minden nemzetiségből alkották megaszáztízhatagav rosi képviselőtestületet. Az új képviselőtestületnek a következő

tizenkét román

tagja volt: Mocioni Sándor, Alexandru Pál, Bogdan György, Fogarasan János, Gligorescu Száva, Chicescu Miklós, Melcescu Demeter, Miksan Pál, Ungurian György, Brankovan

János, Craciunescu György, Sacosan Sándor. Magyar nevet alig találunk különben az akkori képviselőtestületi listában. Annál több azonban a a német, de szerb is akad jócskán. A tizenkét románon kívül az 1867-iki városi képviselő testületnek a következők voltak a tagjai: Agácsi János, Bersuder Lajos, Dorn Jakab, Elter János, Feszler Ferenc, Forgács Jakab, Niamesny Mihály, Siebenhaar Mátyás, Gruics Novak, Gruber Károly, Hönig Ferenc Károly, Hladik János, Kralik János, Kraul György, Kratochwill Ferdinand, Kaiser Ulrik, Kimmel Károly, Mátyus András, Klein Jakab, Nagy Mihály, Pavlovics Márk, Risztics Demeter, Reiber Henrik, Seiler Antal, Sigmund János Steiner Károly, Sulyók Móric, Wendörfer Antal, Marossy János, Pullio Pál, Kunz József, Spitzer Henrik. Totisz Izrael, Löffler Frigyes, Brettner József, Babusnik Agost, Christ József, Dravits Mihály, Feyler Berti, Galgon Mihály, Gungl Márton, Hilt Ferenc, Hey Ignác, Joanovits István, Konstantin Miklós, Kray József, Lichtscheindl Henrik, Lazarevits István, Liotto János, Misics János, Nicolics Dusan, Rác Athanasz, Rieger Ferdinand, Sandics István, Sprung Antal, Schindler János, Tedeschi Lambert, Uhrmann Márton, Vargits Imre, Eisenstädter Ignác, Blau Adolf, Elter Sebestyén, Hey Bálint, Joanovics Athanasz, Kronich Mátyás, Krizsanics András, Kóvári János, Leyritz Ignác, Panics Konstantin, Roch György, Schlichting Antal, Schleifelder János, Schlager Károly, Suchan Antal, Tóth György, Blachovits Konstantin, Zvekics Péter, Lukas Imre, Rechner Lipót, Agnelli Fülöp, Dregics

Meletius, Förk Károly, Funke Károly, Joanovics György, Jaromisz Mihály, Liska Lipót, Markovics Demeter, id. Mühlbach József, Mihailovics József, Maxim Abrahám, Mály Antal, Niemetz Vince, Pecher József, Ruschill János, Stojanovics Peter, Simonovics Arzen, Simonyi Imre, Zlatko Laskar, Zeller Rupert, Scharmann Sámuel, Bandl Antal.

Mint említettem, a lista tulnyomóan némethangzású neveket foglal magában, közülük sokan nevük dacára

magyaroknak vallották

magukat. Ha végigtekintünk a jegyzéken, csupa ismert és ma is élő temesvári családok neveit olvashatjuk. Ugyilátszik, a választáson figyelemmel voltak arra, hogy a régi patricius családok lehetőleg mind képviselve legyenek a városi testületben. A képviselőtestület azonban nemcsak a városi kögyülésen dolgozott, hanem a négy nagy bizottságban is alapos munka várakozott rájuk. A városi képviselőtestületnek 1867. július 9-én tartott közgyűlésén ugyanis elhatározták, hogy előzetes megtárgyalásokra és javaslatok megételére négy bizottságot alakítanak. Az első bizottsághoz a következő tárgyak tartoztak: gazdasági ügyek, a mehalai birtok, költségvetés, pénztári és számadási ügyek, malmok, építészeti, városépítész. A második bizottság tárgyai: közigazgatás, jogügy, szervezés, személyzeti ügyek, arva- és gyámügyek, kereskedelem és ipar. Harmadik bizottság: adó, katonai elszállásolás, világítás, kövezés, utcatisztítási ügyek, tűzoltóság, piac, forgalom. Negyedik bizottság: kegyuraság, templomok, iskolák, színház, szegényügy, szociális ügyek, kórház közérkölcis, közegészségügy, nyugdíjügyek, kegyberek, segélyek, temetők. A négy bizottságot úgy állították össze, hogy azokba oly emberek kerüljenek bele, akik az oda beosztott ügyekhez értenek is.

Hatvan esztendeje van annak, hogy ez a képviselőtestület, mely a város autonómiájának helyreállítása után

az első volt,

megalakult. Tekintettel arra, hogy a községi törvény értelmében senki sem lehetett városatyja, amíg a huszonnegyedik évét be nem töltötte, ha volt-közöttük olyan, aki akkor lett huszonnégy éves, az is már nyolcvannégy esztendő aggastyán ma. Azonban a legtöbbben már meglelt férfikorban voltak úgy, hogy ha ma élénének, legtöbbben már rég meghaladták volna a száz esztendőt.

Nagyobb üzlethelyiség

két nagy kirakattal és nagyobb mellékhelyiségekkel Józsefváros, Hunyadi-ut 15 (jelenleg a Józsefvárosi Népbank R.-T. van benne) 1927 május 1-ére kiadó, esetleg a mellékhelyiségek nélkül is. Bővebbet a háztulajdonosnál: Bonn József bőrkereskedő.

A legkiválóbb

**Perlessgloss-
APRETURA,
TALPPOLITUR,**

valamint minden
cipész iparhoz
szükséges vegyi
termékek a

MERCUR'
készítmények.

Gyártja:
Kozák és Sámson
Cluj, Str. Regina Maria 9. — Telefon 7-59.
Kapható minden jobb bőrüzletben.

Butoraima! minden elfogadható árban árusítom készpénzért és részletre is.

Sehol nem létező árak

Egyszerű és finom műbutorok, konyhák, leányszobák. Okvetlen tekintse meg vételkényszer nélkül.

UNGOR műbutorasztalos,

II., Fő-utca 33-35. Telefon 10-71

II., Névtelen-u. 68. Telefon 10-70

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-utca) 4.

Telefonszámaink:

Szerkesztőség: 2-52

Kiadóhivatal: 2-52

Nyomda: 10

Felelős szerkesztő lakása: 2-43

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félszázra 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 3 lei, az önkirály-ságban 4 lei, Magyarországon 2006 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

Gyorsposta

Ez volt a neve száz év előtt annak a postajáratnak, mely parasztszekereken kocogott egyik községből a másikba. Azóta megváltozott az idő. Ma már a posta vonalon jár, sőt sok helyen repülőgépen. A mai posta igazán gyorsposta, de annak ellenére sokszor a leveleket lassabban továbbítja, mint hajdan a parasztszekér. Egy temesvári polgár 1926 január 14-én ajánlott levelet küldött a Hátszeg melletti Alsó-Szilvársra. A levélre nem kapott választ, sőt mikor pár hét előtt rokonait meglátogatta, megtudta, hogy ottan azok a levelet egyáltalán nem kapták meg. 1927 február 14-én, tehát pont tizenhárom hónappal a feladás után a mi temesvári polgárunkat kereste a levélhordó és visszahozta levelét, amelyen ott állt a jelzés, hogy a címzett Alsó-Szilvársra ismeretlen. Tekintve, hogy az illető hosszú évek óta lakik ott, ez jellemzi a posta megbízhatóságát. És az, hogy a levélnek egy év-nél több kellett, míg az utat megjárta a szomszédos megyébe és onnan vissza, ez a posta gyorsaságát jellemzi.

Bakóvár plébánosának ezüstmiséje. Tell János bakóvári plébános ma ünnepli meg pappá szentelésének huszonöt éves évfordulóját. Az ünnepség tulajdonképpen már tegnap este kezdődött, amikor Bakóvár község szeretett plébánosának fátylós szerenádát adott, utána pedig nagy ovációban részvételével mondja el a nagymisét, melynél Kayser Lajos prelátus tölti be a manuduktori tisztet. Az ünnepi prédikációt Schicht Ádám dr. teológiai tanár mondja. A község lakossága jubiláns papjának egy dusan aranyozott ezüst miseserleget ajándékozott.

Briand kerüli Stresemann. Berlinből jelentik: Hírlik, hogy a Népszövetség Tanácsának márciusi ülészakára sem Chamberlain, sem pedig Briand nem megy el. Chamberlain a kínai események miatt marad távol, Briand pedig azért, mert kerülni akarja a Stresemannal való találkozást, akinek Thoiryban félreérthetetlen ígéreteket tett a Rajna-vidék kiűritésére.

Új palotát kap a Népszövetség. Genéből jelentik: A Népszövetség építendő palotájának terveire most jár le a nemzetközi pályázat. Összesen háromszázhuszonöt pályázat érkezett be.

A harmadik román-magyar határállomás. Hétfőn ül össze Aradon a román-magyar vegyesbizottság a Pécska-tornyai új harmadik román-magyar határállomás megnyitásának tárgyában. A belügyminisztérium képviselőjében Bunge-tianu István állambiztonsági vezérigazgató vesz részt a tárgyalásokon, aki egyúttal a román delegáció elnöke is. Azonkívül a posta, a vám és a vasút szakértője is megjelenik az aradi konferencián.

* Szeret jól enni? Ugy látogasson el Zsuzsi csemegeüzlet büféjébe.

Temesvári mérnök halálos autóbalesese

Két szerencsétlenség játszódott le az országuton

Temesvár, február 20.

Halálos autókatasztrófa történt a Lugos és Marosillye között fekvő országuton. A Temesvár-erzsébetvárosi Rezső-utca 12. szám alatt lakó Abonyi Károly tengerész főmérnök, neje és Péter nevű kis fia társaságában egy hatalmas Renault-gépkocsin, amelyet Germ Károly mérnök, a Nürnberg-augsburgi gépgyár temesvári képviselője vezetett, Kolozsvárnak igyekezett. Abonyiné az autót vezető Germ mérnök mellett foglalt helyet, míg Abonyi főmérnök és fia a hátsó karosszériában ültek. Lugos után az asszony

helyet cserélt

férjével és így Abonyi főmérnök került az autóvezető Germ mérnök mellé.

Nem messze Marosillyétől az egyik kanyarodónál Germ mérnök nem tudott ura lenni a gépkocsinak, az hirtelen a levegőbe emelkedett és utána visszazuhant a földre és összeroncsolódt. Velőtrázó sikoltozás töltötte be a levegőt. Először Abonyiné küzdötte ki magát az autórömpök alól, azonnal férje és fiacskája segítségére sietett, de borzalommal látta, hogy férjén már

nem lehet segíteni.

mert az meghalt. Az asszonynak semmi baja sem történt. Könnyebb zuzódások árán szabadult meg a kis fiu és Germ is. A kis fiu ez-

Még nem mondták ki az utolsó szót. Bukarestből táviratozzák: Az Adeverul a miniszterelnökhöz közelálló körökből arról értesül, hogy a lakbérleti törvényjavaslat komoly módosításon megy keresztül és újból a minisztertanács elé kerül. A miniszterelnök állítólag úgy nyilatkozott, hogy a javaslatot tulszigorunak tartja, mert az csak a háziurak érdekeit védi.

A vasut csak románul érintkezik a felekkel. A bukaresti vasuti vezérigazgatóság 10.379. szám alatt körrendeletet intézett az összes vasuti állomásokhoz és hivatalokhoz, amelyben meghagyja a vasuti tisztviselőknek, hogy ezen túl — szigorú büntetés terhe mellett — egymás közt ezentul hivatalos érintkezésben kizárólag a román nyelvet használhatják. Magánfelekkel is csak románul szabad érintkezniük és az a magánfél, aki nem tud románul, köteles tolmácsot magával hozni.

Törvény az uzsora ellen. Bukarestből jelentik: A kamara tegnapi ülésén Trancu-Jasi munkaügyi miniszter kijelentette, hogy azok a munkásegységek, amelyek önképzés céljából alakultak, mentesek a külön adók és illetékek alól. Giurgiu nemzeti parasztpárti képviselő panasolja, hogy Rosu községben a választás alkalmából katonaságot összpontosítottak, amire pedig semmi szükség nem volt. Radulescu kéri az iparügyi minisztert, terjesszen be törvényjavaslatot a nagy uzsora megfékezésére. Ezután folytatták a rokkantjavaslat tárgyalását.

A rokkant tiszték földigénye. A Magyar Part temesvári főtitkari hivatala közli az érdekeltekkel, hogy a földigénylő tiszték részéről a földművelésügyi miniszterhez intézendő kérvényhez a következő okmányok csatolandók: 1. hatósági igazolvány a rokkant tiszt lakhelyéről, 2. rokkantsági igazolvány, 3. a pénzügyigazgatóság igazolványa, hogy az illető más ingatlan vagyonnal nem rendelkezik, 4. a Comisiunea Agricol által kiállított igazolvány, hogy a kérelmező gazdasági létéről nem rendelkezik. Az ekként felszerelt kérvények közvetlenül a Magyar Part bukaresti irodájához (Str. Poincaré 18) intézendők.

alatt beszaladt Marosillyére, ahonnan megjelent a hatósági orvos, valamint a csendőrség is. Germ Károly mérnök azt vallotta, hogy a kormánykerék eltört és ez okozta a katasztrófát. A szerencsétlen véget ért főmérnök

holttestét hazaszállították

Temesvárra és ma délután temetik. A péntekről szombatira virradó éjszaka Orozfyfalva közelében szintén majdnem végzetes autóbaleset történt. Reiter Ernő, a temesvári Ulpia-filmvállalat egyik igazgatója autón üzleti uton Nagyváradon járt és késő éjjel tért onnan vissza. Vele volt Szépl. István soffőr is, akitől Arad után átvette az autó vezetését. Orozfyfalva közelében lejtős az ut, melynek alján a kanyarodóban köhid van. Az autó

nekiszaladt a köhidnak

s összetört. A soffőr kisebb zuzódásokat szenvedett. Reiter ellenben eszméletlenül terült el a földön és szájából vér folyt. Miután a soffőr hosszas kísérletezés után sem bírta Reitert eszméletre téríteni, besietett a községbe. Felkereste Parche József dr. orvost, akivel a helyszínre igyekezett. A falu szélén azonban már szembe jött velük Reiter Ernő, aki időközben magához tért. Az orvos bekötözte sebeit és megállapította, hogy komolyabb baj nem érte.

Beteg a telefonközpont. A temesvári főposta személyzete között nagymértékben terjedt el az influenza-járvány. A telefonközpont husz tisztviselője beteg és így természetes, hogy kisegítő személyzet híján a telefonkapcsolatok is sokkalta rosszabbul mennek. De a telefonközpontban még a személyzet eme jelentékeny részének megbetegedése előtt is tisztviselőhiány volt és munkától való nagy megerőltetés szintén részben oka a nagymérvű megbetegedésnek.

A határátlépési igazolványok ügye. Versecről jelentik: A jugoszláv lakosság körében már hónapok óta tart az a mozgalom, amely a román-jugoszláv kölcsönös határátlépési igazolványok ujra való kiadása ügyében indult meg. A jugoszláv hatóságok úgy tudják, hogy a határátlépési igazolványok kiadása ügyében a jövő hét folyamán Temesvárott érkezik lesz. Bunge-tianu állambiztonsági vezérigazgató kijelentette, hogy a tárgyalásokról, valamint a konferencia megtartásáról mitsem tud.

Újból vizsgázhatnak a vasutasok. Decemberben, miként annak idején megírtuk, Temesvárott román nyelvvizsgát tettek azok a vasutasok, akik már előzetesen két vizsgán elbuktak. Sokra nézve ez a vizsga sem volt szerencsés kimenetelű és a vizsgázóknak körülbelül egy harmada elbukott. A vasuti vezérigazgatóság legújabb rendelete szerint ezeket még egyszer becsátják vizsgára és pedig május közepén.

* Dr. Roster J. Röntgenológus v. belgyógyász megnyitotta a röntgentechnika legújabb vívmányai alapján álló Röntgenintézetét a Józsefvárosban, Uri-u. 2. Az intézetben a szakmába vágó összes vizsgálatok, felvételek és kezelések (rák, nőbajok) foganatosíthatók d. e. 8—12-ig, d. u. 3—5-ig.

Meglopták a szállodában. H a n d e l Mór kolozsvári kereskedő, aki jelenleg Temesvárott tartózkodik és a Korona-szálló 17. számú szobájában lakik, feljelentést tett a rendőrségen, hogy távollétében ismeretlen tettesek behatoltak szobájába és onnan nyolcezer lei értékű különböző ruhaneműt loptak el.

— Nem kell útutazási vizum. A lipcsei tavaszi mintavásár temesvári irodája közli, hogy a lipcsei tavaszi mintavásárra utazó külföldieknek az osztrák kormány azt a kedvezményt adta, hogy az Ausztrián való útutazáshoz vizumot nem kell váltani.

— A Magyar Nőegylet értesíti tagjait, hogy szerdán, február 23-án délután félötkor a józsefvárosi Polgári Körben rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozata az alapszabályok megváltoztatása. A közgyűlésre való tekintettel a választmányának szerdára tervezett ülését már hétfőn, február 21-én tartják meg délután öt órakor.

— Apponyi Albert öccse meghalt. Budapestről jelentik: Apponyi Géza gróf, Apponyi Albert gróf öccse, Tolnamegye volt főispánja, hetvenegy éves korában meghalt.

* Bánáti Szanatórium Strada Odobescu 2. Modern gyógyintézet, sebészeti, női, bel-, ideg, gége-, fül-, szülészeti, gyermek és bőrbetegek részére, röntgenlaboratórium, electrotherápia, diétás konyha.

— Bányási ügyvéd Bukarestben. Nicorescu Eusebiu dr., aki sokáig Plausich Mátyás dr. közjegyzői irodájában működött és jelenleg a bányási kormányparti képviselőcsoporthoz bukaresti irodáját vezeti, ügyvédi vizsgáját sikerrel tette le és irodáját Bukarestben Strada Olteni 35. szám alatt nyitotta meg, ahol készséggel áll a bányási jogkereső közönség rendelkezésére.

* Hallgassa meg Maxi Dresslert a Pátriában

— Tűz egy fényképész műtermében. Müller Zsigmond, gyárvárosi Baross-utcai fényképész műhelyében az éjszaka tűz támadt. Gutu Tódor és Popescu Kornél rendőrkomiszárosok, valamint a tűzoltók hamarosan a veszedelem színhelyén voltak és sikerült a tüzet, mielőbb nagyobb bajt okozhatott volna, lokalizálni. A kár így is tetemes.

* Korcsolyák, pernyefogók, kályhaellenzők, fáskosarak és valamennyi konyhaberendezési tárgy kapható Scherter Ottó vaskereskedésében, Belváros, Str. Eminescu 6.

Az

Influenza náthaláz

ellen

minden közegészségügyi hatóság a legnagyobb óvatosságot és tisztaságot ajánlja. A járvány leküzdésére ma mindenkinek meg kell tennie a magáét. Tudja ma már mindenki, hogy a fertőtlenítés a legbiztosabb módja a járvány elleni harcnak.

Ha kezeinket állandóan mossuk, szájunkat, torkunkat öblögetjük s erre a célra a megbízható

DIANA SÓSBORSZESZ-I

használguk, elkerülhetjük a legnagyobb veszedelmeket.

Diana sóbszorszesz az egész országban mindenütt kapható.

Ügyeljünk a Diana névre, mert értéktelen utánzatok vannak forgalomban. (284)

Tartalékos tisztek jelentkezése. A temesvári hadkiegészítő parancsnokság ismételtén tudomására adja az ezredkehez már beosztott tartalékos tiszteknek, hogy katonakönyvük kiállításához szükséges három lei díjat és egy fényképet azonnal küldjenek be illetékes csapattestükhöz, mert március hó folyamán ezekkel a katonakönyvekkel kell jelentkezni látmozás végett a temesvári hadkiegészítő parancsnokságnál.

A lakók a házberadó ellen. A temesvári Lakóvédő Egyesület tegnap délelőtt Légrády István elnök vezetésével felkereste Dobosán János dr. főpolgármestert, akitől közbenjár st kért az adókövető bizottságoknak a házberádó magas megállapítása ellen. A főpolgármester kijelentette, hogy ebben az ügyben a felelősséget forumnál intervenálni fog. Hasonló küldöttséget terveznek a főpolgármesterhez a kereskedők és iparosok is.

A lei javulásának köszönhető az a nem mindennapi árleszállítás, amely Löwenthal Rezső divatruházában (Belváros, Hunyadi-utca 9) e hó 22-én, hétfőn életbelépet. Bővebbet a mai hirdetési rovatban.

Vagyontalansági esküt tett. Racsov Lehel dr. táblabíró tegnap tizenöt csődüggyet tárgyal, azonban egyikben sem került érdemleges döntésre a sor. Mintegy három héttel ezelőtt megirtuk, hogy Brauch Samuel temesvári kereskedő König Samu bécsi cégért kezességet vállalt, de mivel nem fizetett, csődöt kértek ellene. Brauch azzal védekezett, hogy nincsen vagyona és tegnap Racsov Lehel táblabíró kivette Brauchtól a vagyontalansági esküt. Közel tizenöt éve nem tettek vagyontalansági esküt a temesvári csődbíróság előtt.

Bérlők, precíz javítóhely, autók garagirozása, akkumulátor-töltés, autók vétele és eladása. Éjjeli szolgálat. Autóorient garage. Bem-utca. Telefon 23-24 és 14-93.

Sikkasztó ügyök. Angel Mendel kolozsvári kereskedő írásbeli feljelentést tett a temesvári rendőrségen, hogy Engler Jakab temesvári illetőségű ügyök nála volt alkalmazva és harmincezer lei elsikkasztása után megszökött. Cioban Florea detektiv kinyomozta, hogy Engler idehaza tartózkodik, letartóztatta és Kolozsvárra kísérte.

Megérkeztek a legújabb tavaszi cipőujdonosságok a

„Gloria“-ba

Lloyd sor.

Szürke cipőkben nagy választék!

Az elgázolások rekordja. Londonból jelentik: A londoni közlekedésügyi rendőrség most tette közzé statisztikáját a balesetekről. A statisztika szerint Londonban hetenként átlag huszonkét embert gázolnak el.

Hindenburg a reakció ellen és a Rádió Technika készülékei mellett foglalt állást. Timisoara I., Szent György-tér.

Kedvezmény a lipesei mintavásárra utazóknak. A lipesei mintavásárra utazóknak a jugoszláv és a német vasutak az oda, valamint a visszautazásnál huszonöt százalékos menetdíjkedvezményt engedélyeztek. A román államvasutak a visszautazás alkalmával a lipesei mintavásár látogatóinak ötven százalékos engedményt adnak. Ezekben a kedvezményeken kívüli Budapestről március negyedikén husztól harminc százalékgig terjedő menetdíjkedvezményrel különvonat indul Lipésébe. Menetdíj Budapest—Lipese másodosztály hetvennyolc pengő, harmadosztály negyvennégy pengő husz fillér. Erre a különvonatra február huszonötödikéig lehet jelentkezni a lipesei mintavásár temesvári képviselőjénél: Angerbauer Jenő Temesvár I., Báthory-utca 3.

Felborult egy hajó hétszáz utassal mert a kapitány lelkiismeretlenül túlterhelte a gőzöst

Milánó, február 19.

A comoi tavon nagy szerencsétlenség történt. Január elseje óta — abból az alkalomból, hogy szentté avatásának ez idén van kétszáz esztendeje — egész Olaszországban körülhordozzák consagai Szent Alajos ereklyéit. Tegnap az ereklyét Lecco városkából Comoba akarták az ereklyét elszállítani és egy csavargózóson a comoi tavon keltek át. Nagyszámú hívő kísérte a szent ereklyét és a gőzösn, amelyen rendszerint csak legfeljebb négyszáz ember számára van hely.

hétszázán szorongtak.

Az utasok között volt Paganini milánói érsek is. A tó közepén a túlterhelt hajó lassan süllyedni kezdett. Az utasok között nagy pánik keletkezett, azonban a kapita-

nány kijelentette, hogy maradjanak csak nyugodtan, mert nincsen semmi veszély. És tényleg minden baj nélkül sikerült a gőzöst a comoi kikötőbe huzni. Ott azonban mindenki elsőnek igyekezett kijutni a hajóból, mely majdnem fedélzetéig viz alatt volt. Ez a rendetlen és tülekedő kiszállás okozta a bajt. A hajó hirtelen felborult és százötven polgári és papi személy a vízbe esett.

Köztük volt két magasrangú pap is. A vízbeesetteket a kikötőben levő csónakosok legnagyobb részt kimentették. Két kispapot holtan huztak ki. Attól tartanak, hogy a katasztrófának sok áldozata van. A hajóskapitányt, aki a hajó túlterhelését előidézte, csak hogy mentől nagyobb legyen a bevétele, letartóztatták.

A csernovitzi diákper epilógusa. Bukarestből jelentik: Campolungban tegnap kezdődött meg Tatu jasi diák bünpernek tárgyalása, aki a csernovitzi érettségi diákper tárgyalásán agyonlőtte Tzalik diákot. A fő tárgyalásra az ország minden részéből kétszáznál több diák jelent meg. Demetrescu szigorú intézkedéseket tett a rend fenntartása érdekében.

A Pátria-barban vasárnap 5 órai tea teljes esti műsorral.

Irodai gyakorlatok, leány vagy fiu

azonnal felvétetik belvárosi irodában Cim a kiadóhivatalban.

A Lloyd Tavernában óriási sikerrel táncol az elegáns Medvezky Lyli, Vándor Ius partnerével és a többi elsőrangú attrakció. Vasárnap teadélután teljesen új műsorral.

Csal a biztosítási ügyök. Csak néhány nap előtt írtunk a sok nevű La Roche Gusztáv család biztosítási ügyökről, aki különböző neven számos biztosító társaságot károsított meg. Ujabbán a Minerva biztosító társaság temesvári fiókja is feljelentést tett ellene. A Minervánál Asbóth János néven mutatkozott be, felajánlotta munkásságát, amit el is fogadtak. A kapott nyomtatványokon azután derüre-borura hozta a biztosító üzleteket, melyek után fel is vette a proviziókat. Csak később derült ki, hogy a biztosításokat nem létező személyek nevére állította ki, akkorára azonban La Roche már megszökött Temesvárról.

A „Harisnyaközpont“ Temesvár-Józsefváros, Seudter-tér 7. (Blau és Müller-cég fiókja) közhírré teszi, hogy valódi selyemharisnyák, legjobb anyagból gyártva, raktárra érkeztek és ezen cikk bevezetése céljából páronként 250 és 325 leies ár mellett kerül eladásra.

Utcaik pusztulnak el Amerikában. Newyorkból jelentik: A Lusia, Georgia és Misszisszipi államokban pusztított nagy hóvihart rettenetes tornádó követte. Mindenféle óriási kerek vannak. A tornádónak negyven halottja és háromszáznál több sebesültje van. Több városban egész házsorok dőltek romba.

Sima Dezső a kiváló erdélyi pastellista kiállítását az Atheneum csarnokában hétköznap és vasárnapon d. e. 10—1-ig és d. u. 4—7-ig tekinthető meg.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Papp Beata, Mészáros János. Meghaltak: Coitor Boldizsár 21, Anca Florian 30, Zeman István 4, Raisch Rudolf 78 éves korában. Házasságot kötöttek: Buhovecean János és Schmidtmeister Erzsébet, Balogh Miklós és Toth Julianna, Kövér-Kiss Kálmán és Zurel Lilli, Klein Henrik és Koter Melania, Kintz József és Haasz Vilhelmina, Kovács György és Kelemen Julianna, Minda Simon és Gorun Éva, Radinger György és Horcz Éva, Virág István és Balogi Jolán, Weisch Mtyás és Bayreder Emilia.

Óra	Ekszer	Óra	Ekszer
Ekszer	mindenféle kivitelben és igen nagy választékban a legkedvezőbb árak mellett	Óra	Ekszer
Óra	Alex. Klein	Óra	Ekszer
Óra	Óras és ékszerésznél	Ekszer	Óra
Ekszer	Belváros, Weisz-palota, a színházzal szemben.	Óra	

Maxi Dressler német szubrett megérkezett és minden este fellép a Pátria-barban.

Megrugta a ló. Pacurariu József bukoveci legényt olyan veszedelmesen rugta meg a ló, hogy súlyos sérüléseket szenvedett. Behozták a temesvári kórházba.

Örizzkedjünk az árthatmas arc-kenőcsök használatától, mert ezek rettenetes rombolást visznek véghez az arcon. A világ legjobb és legelőkelőbb hölgyei a **Földes Margit Crème** használatát, mert zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

Sem kiárusítás!

Sem leltáreladás!

Sem raktár-csökkentés!

nem nyújthat oly leszállított árakat, mint február hó 22-én, hétfőn kezdődő

szenzációs eladás.

A dus választékban raktáron levő összes női- és férfi szövetek, zeifretek, vásznak, damasztok, paplanok, kötött- és szövöttárak, harisnyák, zoknik stb. divat- és rövidárucikkékké bámulatos olcsón kaphatók.

↳ Tekintse meg kirakalomat! ↳

LÖWENTHAL REZSŐ divatruháza Temesvár-Belváros.

Hunyadi-utca 9. sz. (Saját ház).

(282)

Windischgraetz herceget megoperálták. Budapestről jelentik: Windischgraetz Lajos herceg az igazságügyminiszteriumtól további három havi szabadságot nyert súlyos betegség re való tekintettel. A herceg a Pajor-szanasatóriumban fekszik, ahol legközelebb újabb műtétet végeznek rajta.

Művészet

Bartók Béla zongoraestéje előkelő művészi eseményt jelent. A világhírű magyar zeneszerző és zongoraművész szerdai hangversenyén, amely a Lloyd-palotában a Bergmann-szalomban fog lefolyni a 17—18. sz. zadbéli mesterek műveit, továbbá Kodály saját szerzeményeit és Chopint fogja játszani. Jegyek a „Banat“-nál. Zenebarátoknak kedvezmény.

A Zenebarátok Beethoven emlékünnepe, amely március hó 7-én lesz a Tiszti-kaszinóban, a halhatatlan zeneköltő nagyszorgozatmaltoan fog lezajlani. Az est szolista Szatmári Tibor, a neves fiatal magyar zongoraművész és Heim Emy kamaraénekesnő. A jegyárúsítás a „Banat“-nál már megkezdődött.

Színház

Csathó Kálmán új szindarabja. Budapestről jelentik: A Nemzeti Színházban péntek este mutatták be Csathó Kálmánnak Te csak pipálj. Ladányi című darabját, melyet hasonló című regényéből dolgozott át. Az újdonságnak óriási sikere volt.

Műsor:

Vasárnap délután négykor: Cirkusz-hercegnő.

Vasárnap este kilenckor: Sztambul rózsája, Leonard roman operett tarsulatának vendégjátéka.

Hétfőn este félkilenckor: Cirkusz-hercegnő.

Keddén este félkilenckor: Cirkusz-hercegnő.

Szerdán este félkilenckor: Cirkusz-hercegnő.

Csütörtökön este: Román előadás, Agripina Macry tarsulatának vendégjátéka.

Mulatságok

Farsang — tánc nélkül. Derékig benne vagyunk a farsangban és ennek ellenére az új táncrendelet folytán tegnap és ma Temesvárott csak hat táncmulatság van. Ebből négy az olyan, melyre az engedélyt még az új táncrendelet előtt kérték, kettőt pedig a rendelet módosítása alapján jótékony céllal emiend engedélyeztek táncdíjmentesen.

Sport

A vasárnapi sportprogramot minden kétséget kizárólag, nívós mérkőzés teszi érdekessé. A Kinizsinek lesz ellenfele délután fél-négy órai kezdettel Arad város válogatott futballcsapata. Felesleges Arad felett futballsportját dicsérni, bizonyos, hogy ez a mérkőzés nehéz feladatot ró az országos bajnok Kinizsire.

A Kadima saját pályáján vendégül látja ma délután a most alakult Unió csapatát barátságos trainingmérkőzés keretében, míg a Rapid Zombolyára rándul, ahol a Herthának lesz a vendége.

Mozi

Műsor:

Belvárosi mozi: Vasárnap: Pat és Pattachon, mint tengerészek.

Gyárvárosi mozi: Vasárnap: Vilmos huszárok.

Mehalai mozi: Vasárnap: Barokkó.

Nagyságos asszonyom

bizonyára ön is mélyen megrendülve olvasta a híres Grozavescu Traján borzalmas tragédiáját. Nagy és alig pótolható vesztesége művészetnek a lugosi származású művész halála. Elparentálták a lapok és én nem is ezért kérek öntől vagy öt percet, Nagyságos Asszonyom, hogy hallgassa meg azt a nekrológot, amit szóval mondanék a művésztől. Én erről a drámáról csak úgy kívánok önnel beszélni, hogy nem veszem figyelembe az áldozat művészi voltát. Hanem csak azt, hogy férfi állott szemben a nővel, a nővel, aki féltékenységből lelőtte. És most odaérkeztem, Nagyságos Asszonyom, a hová igyekeztem, a féltékenységhez. Hiszen nap-nap után olvassuk a lapokban a szerelemféltetésből eredő jejeneteket, merényleteket, drámákat. Arról szeretnék csevegni, hogy van-e alapja a féltékenységnek, célravezető-e, hasznos-e féltékenynek lenni.

A filozófus azt mondja, hogy a féltékenység káros szenvedély, amely visszatartó is, csunya is. A filozófus azt mondja, hogy a házastársaknak nem szabad egymásra féltékenynek lenniük. A házasság a legszentebb kötelék, ami két ember összeköthet a legteljesebb bizalom alapján. A házastársak között a bizalmatlanságnak még az árnya sem létezhetik. A féltékenység pedig éppen ellentéte a bizalomnak. Ahogy a férjnek meg kell bízni feleségében anyagi dolgokban és a feleségnek nem szabad férje vagyonából egy fillért sem annak tudta nélkül költenie, éppen úgy meg kell bízni a férjnek feleségében szerelem tekintetében is, viszont a feleségnek nem szabad okot adni, hogy ez a szerelmi bizalom csorbát szenvedjen. A dolog kettőn áll, a házastársak egyikének sem szabad féltékenykedni, de okot sem szabad adni a féltékenységre. Mindkét házastársnak kerülni kell a rendes társadalmi érintkezés határain túlmenő barátkozást, Végül pedig azt tartja a filozófus, hogy az az asszony, vagy az a férj, aki okot ad a másik házastársnak a féltékenységre, nem érdemli meg, hogy igazán, őszintén szeressék. Viszont az a házasság, aki ok nélkül, vagy képzelt okokból féltékenykedik, legkisebb beteg és ez a házasság révéből inkább vonuljon szanatóriumba.

Igy beszélnek a filozófusok. De hallgassuk meg, Nagyságos Asszonyom azt is, hogy miként beszélnek a féltékenységről a féltékeny emberek. Mindegy, hogy az illető férfi-e, vagy nő. Szerintük a féltékenység csak a mérhetetlen szerelem jele. Akit nem szeretünk, aki nekünk nem drága mindenekfelett, azt nem is féltjük. Azt hiszik, hogy joguk van a szeretett lény minden szavát, minden lélekzetvételét, minden pillantását, minden gondolatát, minden kézszeritását csak maguknak, kizárólag csak maguknak követelni. Abban a felfogásban élnek, hogy ha a szeretett lény mással beszél, mássra néz, már megcsalja őket. Vagy ha még nem követte el a csalást, arra az utra készül lépni, amelynek végállomása a szerelmi csalás. A féltékeny természetű férfi, vagy asszony abban a hiszemben él, hogy neki joga van féltékenynek lenni és a féltékenység drótsövényével körüvenni és megóvni másoktól szerelme tárgyát. És ugyancsak a féltékeny ember természetrajzához tartozik, hogy akár van rá alapja, akár nincsen, vélt szerelmi megrövidülése esetében feljogosítottan érzi magát arra, hogy a rajta esett sérelmet megtorolja. Már az aztán vérmérséklet dolga, hogy ez a megtorlás milyen.

Kereskedők! Ügyvédek! Magánzók!
Tekintsék meg feltétlenül a most érkezett legújabb rendszerű
ORGA írógépeket
Ára kilencezer - 9000 - lei
Kedvező fizetési feltételek mellett.
Lazarovitz
Mercy-utca 2 és Tözsde-ut 5.

Schreyer butorgyár
Erzsébetváros, Kazincy-utca 23.
Legizlésebb butorokat és üzletberendezéseket készítenek.
Állandó nagy raktár.

A féltékenységről, Nagyságos Asszonyom, pro és kontra sokat lehetne még beszélni. Mindkét oldalon az érvek egész légióját lehetne felsorakoztatni. És bizonyos, hogy a féltékenység jogosultságáról nem lehetne meggyőzni azokat, akik nem féltékeny természetűek, sem pedig annak jogosulatlanságáról meggyőzni azokat,

akiknek a féltékenykedés természetükben rejlik. Féltékeny emberek mindig voltak és azt hiszem, hogy mindig is lesznek, amíg emberek élni és szeretni fognak a földön. Legjobb volna két szérumot feltalálni. Az egyiket a féltékenység ellen és a másikat a féltékenység okainak a vérből való kiirtására. A két szérummal aztán be

kellene oltani az arra szoruló embereket. Az orvostudomány már annyi sok szérumot talált fel és még számtalant akar feltalálni, miért ne akarná még megajándékozni a világot ezzel a két új szérummal is? Igaz-e, Nagyságos Asszonyom. Kezeit csókolom

Andorás.

Hogyan lett a magyar tánc szalonképes

A pesti főúri kaszinóban kilencven év előtt Széchenyi István követelte a magyar néptánc bemutatását. — A gyöngyösi kapáslegények táncából lett a csárdás

Az Orczy-testvérpár járta az első csárdást

Budapest, február 19.

A múlt század harmincas esztendőiben az úri szalonokban még ösmeretlen volt a magyar néptánc melynek akkoriban még nem is csárdás volt a neve. Néptánc volt, mert csak faluban a parasztság járta a magamulatságaiban. Igazán a képtelt körülmények között csak 1839 farsangján vált Pesten az úri kaszinóban, s innét gyorsan terjedt és lett divatos. Ez pedig egyenesen a nagy Széchenyi érdeme volt.

A pesti főúri kaszinó bálrendező-sége 1839-ben három bál tartását határozta el. Ebben az időben gróf Széchenyi István volt az ország legtekintélyesebb legnépszerűbb nagyembere. Az első bálon ő is megjelent feleségével, gróf Szeiern Creszenciával együtt. Ott volt a magyar főúri világ csaknem teljes számmal. A bál

nagy esemény volt

Ragyogó pompa uralkodott a fényesen kivilágított termekben. A szünóra alatt gróf Széchenyi István a középső nagy csillár alatt állott. Nagy társaság vette körül. Mindenki kedveskedni igyekezett a nagyembernek. Egyik idősebb mágnásismerőse áradni kezdett előtte arról, hogy milyen gyönyörű a bál, milyen szép a fiatal-ság s hogy micsoda nagyszerű tánc is a francia-négyes. Széchenyi szótlanul hallgatta darabig; egyszerre odafordult a körülötte álló társasághoz és különös élességgel mondotta:

— Hát szép, szép, hanem, uraim, előttem különös dolog, hogy itt szebb-nél-szebb idegen táncokat járnak, de a legszebbet a mi magyar táncunkat nem. Hát miért nem?

Egy fiatal mágnás felelt neki:

— Nincs a „Tanzordnung“ ban, kegyelmes uram.

Széchenyi összevonta sűrű szemöldökét, keményen nézett rá a fiatal urra.

Ritka alkalom!

Penz- és helyhiány miatt

Feltűnő olcsó árak!

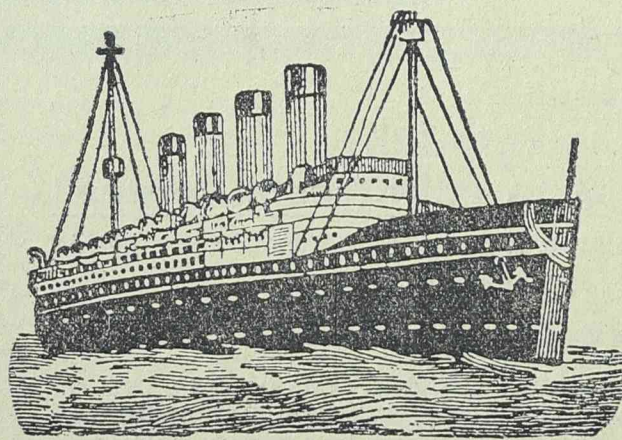
gazdag butorraktárunk

mélyen leszállított áron kerül eladásra. Vételkényszer nélkül mindenki meggyőződhetik erről

SCHUSZTER butorgyárában

Temesvár-Erzsébetváros, Korona-u. 14 (a hármass villamos végállomása). Telefon 11-91.

CUNARD LINE

a világ legnagyobb hajó-társasága

Legjobb és leggyorsabb összeköttetés CANADÁ-val.

Legközelebbi indulás Canadába február hó végén.

III. oszt. utasaink kizárólag 2, 4 és 6 ágyas kabinokban lesznek elhelyezve. Kitűnő konyha és ellátás.

Dijmentes felvilágosításért forduljon azonnal:

Cunard Line

Timișoara, Bulevard Carol 14.

— Igen szívesen.

A karzaton ülő zenekar nem tudott semmiféle magyar muzsikát, de egyik feketeszakállu hegedűs azt felelte a tudakozóknak, hogy ő tud egy Biharit. No hát ez pompás. El is kezdte, de olyan cudarul kísérte a többi, hogy azon nem lehetett táncolni. A szakállas hegedűs erre magyarul kezdte társainak, hogy melyik hangnemből kísérjék s pár perc múlva a zenekar már el is játszotta Martinovics nótáját. A második próbánál már ment is a dolog.

Széchenyi maga rendelkezett, hogy a teremben üres kör alakuljon. Orczy Pista kiállott a kör közepére, ott kezdett bokázni, azután

a kör szélén járta

körül; táncba hű képe volt a falusi legények táncának de nobilisabb, elegáns modorban.

Széchenyi szótlanul, de észrevehető gyönyörködéssel nézte. Mikor Orczy bevégezte a táncot, zajos taps zúgott fel, maga Széchenyi is tapsolt, s azután odaintette magához a fiatalembert.

— Kedves urócsém, — mondotta neki, — ha már megtette nekem ezt a szívességet, tegye meg azt is, válasszon magának egy táncosnót, s azzal együtt mutassa be a magyar táncot.

A fiatalember kisért, s szomszédos társalgóiból, édesanyja mellől kihozta hűgát, Orczy Elize baronesszet, egy gyönyörű fiatal hajadont, igazi magyar szépséget. Hozzáálló táncosnő volt. Finom izléssel, elegánsul jártak ott a terem közepén az üres körben hol andalogva, hol meg frissen, mókázva. Végezetül a fiu elkapta a lányt, jól megforgatta, s azután harsány tapsok között vezette vissza a helyére.

Széchenyi nem leplezte örömet. Meglátszott rajta, hogy nagyon meg van elégedve. Komoly hangon szólott oda a társasághoz:

— Hát ugyan miért ne lehetne ezt a táncot itt is és mindenütt az országban, szalonképesé tenni?

A Széchenyi ajkairól imént elhangzott kérdésre hamarosan megjött a felelet. Mert úgy hatott az, mint valami nagyszerű vezényszó.

A következő bálon, már nyolc pár táncolta az Orczy-testvérpár mellett a páros magyar táncot. A harmadik bálon meg már 20 pár. A rendezőség elhatározta, hogy még egy negyedik bált is ad. Ezen a negyedik bálon már a táncrendben is ott szerepelt, még pedig „csárdás“ elnevezéssel a magyar tánc. Már alig férték a teremben a csárdást táncoló párok. És megtörtént az a csodálatos dolog, hogy a csárdás megismétlése okából egy polkát töröltek a táncrendből.

Persze, hogy ennek nagy hatása volt nemcsak Pesten, hanem a vidéken is. Megkezdődött a csárdás kultusza az egész országban. Szalonképesé lett. Szalonképesé avasolta gróf Széchenyi István.

Szatmári Mór.

Üzletház

3 szoba, fürdőszoba, mellékhelyiségek
békélyezhető lakással eladó.
Bővebbet a házigondnoknál Gyárvaros,
Háromkirály-utca 7. (274)

Numai rumuneste!

A kisebbségi polgár kiballag a vasuti állomásra és odamegy a jegypénztárhoz:

— Kérem szépen, kaphatnék egy jegyet Hogyshivjékfalvára?

Elő is kotorásza már zsebéből a bugyellárisát, hogy majdan kiguberálja belőle a biléta árát. Azonban a péztáros kisasszony csak néz, néz, néz, de nem ad jegyet és nem is mozdul. A kisebbségi polgártárs azt gondolja, hogy a péztáros nő szórakozott vagy — Isten ments! — nagyot halló, hát megismétli instanciáját.

— Alássan kérem, kisasszony, sziveskedjék egy harmadik osztályu jegyet adni Hogyshivjékfalvára.

Ujtól semmi válasz. A kisasszony odabent úgy ül, mintha az édesapja kőből faragta volna. Emberünk attól való félelmében, hogy a sok huzavonával lekési a vonatot, kissé hangosabban és kissé indulatosan kiált, miközben az ablakot is megkocogtatja bütykös hüvelykujjával:

— Halló, kisasszony, tessén már jegyet adni harmadik osztályra Hogyshivjékfalvára!

Erre odabent megmozdul a kisasszony, de nem azért, hogy jegyet adjon. Karját kinyújtja a pénztárablakon és odamutat az ablak mellett egy táblára. Kisebbségi emberünk odanéz és kibetűzi:

— Aici sa vorbeste numai rumuneste!

Böngészi, betűzi, de nem tudja megérteni, hogy annyit jelent, hogy itt csak románul beszélnek. Végre mégis sejteni kezdi, hogy mire figyelmeztetik. De hát mit csináljon szegény feje, ha nem tud románul? Talán mégis csak szigorú ez a rendelet. A vasút azért van, hogy jövedelmező vállalat legyen az államnak. De ha nem veszik el a pénzt azoktól, akik nem tudnak románul, nagy bajok lesznek a bevétel körül. Ezeket gondolta a mi kisebbségi polgártársunk is, miközben körülnézett valami tolmács után. Végre fogott egy embert, ki vállalkozott rá, hogy kér a részére román nyelven jegyet. Még is kapja. Pár perc múlva azonban kétségbeesetten jön vissza a pénztárhoz:

— Elment már Hogyshivjékfalvára a vonat. Most már ezzel a jeggyel legfeljebb Kutyabagosra mehetek.

De aztán eszébe jut, hogy hiába beszél a kisasszonynak kisebbségi nyelven, annak azt nem szabad érteni, még ha érti is. Emberünk s'embe áll a pénztárablakkal, fel-fújja az arcát, aztán tenyerével rácsap jobb arcára s egyben a száján kifújja a levegőt, bal kezével pedig a távolba mutat. Ezt a jelbeszédet a kisasszonynak szabad megérteni és még is érti belőle, hogy a vonat elment. Kinyul a pénztárból, szó nélkül visszaveszi a jegyet és visszaadja a pénzt.

Kolum Bácsi.

Gyerekujság

Szerkeszti: Kóró Pál bácsi

Morgó Mackó esetei

Tizenhatodik fejezet,

melyben megtudjuk, hogyan járt Muncurkó a bicikkel, hogyan került a ló a kirakalba, hogyan bujdosott el Muncurkó és végül megtanuljuk, hogyan bánik el a falusi bakter a kétfenekű dobbal.

Muncurkó tehát megkapta a biciklit. De nem is sejtette, hogy a biciklizés milyen nehéz dolog. Persze, azt gondolta, hogy a biciklire csak föl kell ülni és az már fut magától.

Boldogan fogta a biciklit és kiment vele az utcára a szálloda elé. Jól megmarkolta és fölugrott rá. Csakhogy a bicikli abban a pillanatban fölborult és vele együtt Muncurkó is. Háromszor-négyszer próbálta ezt a fölszállást, de egyszer sem sikerült.

Egy pincérgyerek, aki nézte Muncurkó próbálkozásait, megszólalt: — Majd én megmutatom, hogyan kell fölszállani.

Erre fogta a biciklit és a baloldali hajtóra tette a ballábát, hirtelen fölugrott. Jobblábát átvette a biciklin és ráhelyezte a baloldali hajtóra, ugyanekkor leült és két lábával abban a szempillantásban nyomogatta is a két hajtót. Le-föl, le-föl járt a két lába és a bicikli abban a pillanatban máris oly gyönyörűen futott vele, hogy öröm volt nézni.

Muncurkó is így akarta csinálni. Ballábát rátette a baloldali hajtóra, jobblábát átvette a biciklin, de olyan nagy lendülettel, hogy a következő percben úgy elterült a másik oldalon, akár a béka.

— Így se lesz jó — szölt a pincérfiu, mikor Muncurkó feltápáskodott — majd én fogom a biciklit és maga úgy próbáljon felülni.

Ilyen módon végre sikerült Muncurkónak fölkerülnie a biciklire. Buzgón nyomkodta lábával a hajtókat és a bicikli szépen haladt előre. Muncurkó pedig oly büszkén ült a tetején, akár a valami hadvezér. Így biciklizett vagy öt percig. De akkor azt hitte, hogy már eltanulta a biciklizés tudományát és így szölt a pincérgyerekhez:

— Eressze el most már a biciklit, hadd menjek magam.

— Azt hiszem, hogy ez még korai lesz — vélekedett a pincérinas — az urfinak még tanulni kell!

Muncurkó erre mérges lett és ordított:

— Ne akarjon engemet tanítani, maga buta! Eressze el a biciklit ha mondom!

A pincérfiu eleresztette a biciklit. És csudák csudája: Muncurkó egyedül is tudott menni rajta. Lábaival szorgalmasan motollázott és a bicikli gyorsan tovább futott. Néha — igaz ugyan — jobbra-balra ingadozott, mintha részeg volna, de azért mégis csak haladt előre.

Csakhogy mikor Muncurkó meg akart fordulni, nem ment valami jól a dolog. Nem tudott jól fordulást tenni és az a fránya bicikli nem engedelmesskedett neki és leszaladt a kocsiútra. Ez még nem lett volna baj. Hanem éppen akkor arra ment egy fiáker és a bicikli melyet Muncurkó nem tudott megállítani, nekivágódott a fiákernek. Muncurkó vagy öt méternyire repült a levegőben, aztán a földre vágódott. Ezzel egyidejűleg nemcsak a nadrágja repedt meg, hanem az orra vére is eleredt. De a szegény bicikli is kampec lett, mert a fiáker lova megvadult és keresztül taposott rajta. Amit a ló patái meghagytak belőle, azt a kocsi kerekei pusztították el.

És ahogy az iment a bicikli a jár-

dáról leszaladt a kocsi útra, úgy szaladt föl most a megvadult ló a fiákerrel a kocsiútról a járdára. A lónak elszakadt az istrángja, de már csak akkor mikor a kocsiúradat bele-vágta a kávéház nagy ablakába.

Csörömpölve tört össze a nagy üvegtábla és odabent a vendégek ordítva menekültek.

Mikor a nagy zaj valamennyire elcsendesedett és Morgó Mackó nemzeti ur izgatottságból egy kicsit magához tért számolni kezdett. Háromezer lei volt a tönkrement bicikli, kétezer lei Muncurkó elszakadt ruhája, ötszáz lei a ló eltépett szerszámja és négyezeröttszáz a kávéház betört nagy tükörelablaka. Mikor nagy sóhajtások közben megfizette a lószerszámot és a kávéházi ablakot, odakiáltott a szepögő Muncurkónak:

— Gyere csak föl a szobádba! Majd megtanítalak biciklizni.

Ezzel megindult a szálloda bejárata felé.

Muncurkó könyörögve kérlette: — Papa, ne verjél meg ugyanis egészen föl vagyok dagadva, ahogy le-buktam.

— Dehogyan is nem verlek meg! Ugy elnadrágollak, hogy öreg medve korodban is megemlegeted a mai napot!

— Akkor én inkább elbujdosom — jajgatott Muncurkó.

A nemzeti ur nemsokat hederített ezekre a szavakra. Mikor a szobába ért, mérgében felhörpintett egy pár pohár bort, amitől elálmósodott. Lefeküdt a diványra és csakhamar mélyen aludt. Mikor fölébredt, már egészen sötét volt. Meggyújtotta a villanyt és körülnézett. Muncurkó nem volt bent. A nemzeti ur kiment a folyosóra és az utcára, de sehose látta. Akkor eszébe jutott, hátha beváltotta fenyegetését és félelmébe elbujdosott.

Azonnal telefonált a rendőrségnek és a mentőknek és bejelentette, hogy elveszett a Muncurkó. A szállodai személyzetet is megkérte, a nemzeti ur, hogy keressék a fiát és száz lei jutalmat ígért annak, aki megtalálja Fél éjszakán keresztül kutattak Muncurkó után, de hiába, nem akadtak nyomára.

Korán reggel a szállodai szolgáló a padlásra akart menni, de nem tudta az ajtót kinyitni, mert zárva volt. A kulcs pedig belül volt a zárbán.

— Ki van itt? — kérdezte a szolgáló.

— Én vagyok — felelte belülről Muncurkó — de ne mondja meg, hogy megtalált.

— Nem, nem, nyugodt lehet, nem mondom meg.

Igy biztatta szolgáló Muncurkót és első dolga volt, hogy leszaladt a padlásról és a dolgot besugta a nemzeti urnak.

Morgó ur dühösen szaladt föl a padlásra, dörömbölt az ajtón és ordított:

— Nyitod ki mindjárt, te haszontalan!

Muncurkó belülről kijelentette, hogy nem nyitja ki az ajtót, mert fél a veréstől.

— Ha nem nyitod ki, hívok lakatos, fölfeszítetem a zárat és mégis megcibálom a füledet.

— Mihelyt jön a lakatos és fessegetni kezdi az ajtót, fölakasztom

magam a ruhaszárító kötélre — felelet belülről Muncurkó.

A végén a nemzeti urnak meg kellett ígérnie, hogy nem veri meg, csak nyissa ki már egyszer az ajtót.

Nagynehezen megtette. Morgó ur erre megfogta a kezét és levezette a szobába. Ez egyszer a nemzeti ur nem tartotta meg a szavát, mert annak dacára, hogy megígérte, hogy nem bántja, mégis úgy elfenekelte, mint a falusi bakter a kétfenekű dobot.

Muncurkó most bög és tapogatja testének fájó részét. A jövő hétig talán elmulik fájdalma és akkor majd tovább mesélem városbeli kalandjait.

Apró hirdetések

Egy szó ára 3 lei. Vastag betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Álláskeresőknek 25 százalékos engedmény. Díj előre fizetendő.

Házasság

Vidéki kereskedő nőszűne. Vagyonos urhölgyek akiknek kedvük van az üzlethez, írjanak „Társak leszünk” jelígre a kiadóba.

Alkalmazás

Ügyes számlázó nagy fakeskedés részére keresetlik. Akik hasonló állásban voltak, előnyben részesülnek. Ajánlatokat eddigi működés megjelölésével „Fakeskedés” jelígre a kiadóba.

Akvirállással hölgyek és urak nagy keresetre tehetnek szert. Jelentkezés naponta délelőtt 11-12 között. Cím a kiadóban. (271)

Allást keres

Bankkönyvelő órákönyvelést vállal az esti órákra. Cím a kiadóba kérek.

Festékszakmában jártas seged aiasai vaitoztatna. Cím a kiadóba.

Üzletvezetői vagy raktárkezelői állást keres kaucióképes középkorú férfi. Szíves megkereséseket „Ügyes munkaerő” jelígre a kiadóba.

Lakás

2 szobás mellékhelyiséges házat keresek bérbé. Ajánlatokat „Magas bér” jelígre a kiadóba.

Keresek 1 szoba konyhás lakást. Cím a kiadóba.

Adás-vétel

Kut, szívó-nyomó Garvenz-gyártmány, 23 D. jelzésű, circa 24 méter cinezett csóvel, 1 köbméter viztartással teljesen jó állapotban, eladó. Cím a kiadóban.

Eladó családi ház beköltözhető 2 szobás modern lakással. Ugyanott egy ebédülőberendezés eladó. Cím a kiadóban. (158)

Szép függönyöket és dupla ágytakarót vennék privattól. Ajánlatot „Kézimunka” jelígre a kiadóba kérek.

Szép könyvtárat vennék. Cimeket a kiadóba.

Vidéki városban jólmenő bar előnyös feltételek mellett eladó, esetleg bérbéadó. Ajánlatok „Előnyös 926” jelíge alatt a kiadóba kéretnek. (279)

Ház eladó vétel esetén felszabaduló két szobás lakással, Józsefváros, Árpád-utca 4/a.

Hat üléses, 40 lóerős

Horch-autó

teljesen új gummikkal, ujra lakkozva, igen jó állapotban, rendkívül olcsón eladó.

Érdeklődők adják le címüket a kiadóhivatalban.

felvétetnek

Rikkancsok a Déli Hirlapnál

Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság

MEGHIVÓ

a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaságnak 1927. évi március hó 9-én, délelőtt 1/212 órakor az intézet üléstermében tartandó

XX-ik évi rendes közgyűlésére.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése, és a zárószámadások előterjesztése.
2. A tiszta nyereség felosztására vonatkozó határozathozatal és a felmentvény megadása.
3. A felügyelőbizottság tiszteletdíjának megállapítása.
4. Segélyalap létesítése iránti indítvány.
5. Alaptőke felemelése iránti indítvány.
6. Az igazgatóság kiegészítése.
7. A felügyelőbizottság megválasztása.
8. Esetleges alapszabályszerű indítványok.

Az igazgatóság.

Azon részvényesek, kik szavazati jogukat gyakorolni óhajlják, az alapszabályok 22. §-a értelmében tartoznak legkésőbb 1927. évi március hó 4. napjáig bezárólag részvényeiket a folyószelvényekkel együtt letéti elősmervény ellenében Timişorán a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság főpénztáránál vagy Bukarestben a Banca Marmorosch, Blank & Co. főpénztáránál letenni. Minden 5 darab részvény egy szavazatra jogosít.

VAGYON

Mérleg számla 1926. december 31-én.

TEHER

Készpénz és idegen pénznemek	37,949.953	70		Saját tőke :			
Avista bankkövetelések	11,764.606	5	49,714.560	Részvénytőke	50,000.000		
Tárcában levő váltók :				Tartalékalap	65,900.000		
Leszámlolt váltók	103,860.205	19		Kétes követelések tartalékalapja 4,339.576'24			
ezekből visszleszámlálva a Banca Na-				Idei dotatio	4,660.423'76	9,000.000	124,900.000
tionálá a Romániai által	28,221.730	31	75,638.474	„Szana Zsigmond“ Jubileumi-Tisztviselői			
Intézeti palota (Bánáti ház)			12,000.000	Segélyalap			1,000.000
Fioképület Reşifán			500.000	Temesvári Bank és Kereskedelmi R. T.			
Saját értékpapírok :				és az érdekkörébe tartozó vállalatok			
Affiliációk és érdekkörünkbe tartozó ipari				alkalmazottainak nyugdíjgyesülete....			2,377.850
és kereskedelmi vállalatok részvényei			83,460.681	Betétek takarékbetétkönyvecskékre és			
Nyugdíjjelet értékpapírai			2,284.000	folyószámlára			338,983.374
Előleg értékpapírokra			12,726.479	Hitelezők belföldi és külföldi értékben ..			35,820.937
Érdekkörünkbe tartozó vállalatok tartozá-				Rembours hitelezők			3,257.000
sai és egyéb fedezett folyószámla adósok			295,571.981	Szavatosságok	90,150.856'09		
belföldi és külföldi értékben			59	Beszedvények	22,777.926'85		
Állandó részesedések			10,883.197	Átmeneti tételek			14,226.553
Rembours adósok			3,257.000	Nyereség:			
Szavatosságok	90,150.856'09			Áthozat 1925. évről	1,930.120'63		
Beszedvények	22,777.926'85			1926. évi tiszta nyereség	23,540.539'98	23,470.660'61	
Leltár			1				
			546,036.37				546,036.376'32

KIADÁS

Eredmény számla 1926. december 31-én

JÖVEDELEM

Tiszti fizetések, utazási és üzleti költsé-				Nyereségáthozat 1925. évről		1,930.120'63
gek, nyomtatványok, irodabér, posta és			11,551.183	Különbéle kamatjövödelmek		24,985.668'60
távbeszélő			07	Jutalékok és egyéb jövedelmek		10,288.540'44
Tisztviselői nyugdíj és betegsegélyző hoz-			151.937	Nyereség részesedésekből és fiókoktól ..		5,707.786'52
zájárulás			48	Intézeti palota jövedelme		1,719.163'73
Adó és illetékek			1,797.075			
„Szana Zsigmond“ Jubileumi-Tisztviselői			1,000.000			
Segélyalap dotálása						
Tartalékolás kétes követelésekre (az adó-			4,660.423			
törvény 32 §. b. szerint)			76			
Nyereség:						
Áthozat 1925. évről	1,930.120'63					
1926. évi tiszta nyereség	23,540.539'98	23,470.660'61				
			44,631.279			44,631.279'92

Timişoara, 1926. december 31-én.

A könyvelésért: **Gusz** s. k.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Blank s. k. alelnök.

Szana s. k. vezérigazgató.

Dr. Beniczky s. k. Bocu s. k. Dr. Coste s. k. br. Csávossy s. k. Dr. Dragonescu s. k. Fleissig s. k. Hajts s. k. Kimmel s. k. Kun s. k. Mocsonyi s. k. Dr. Nicora s. k. Policrat s. k. Seulescu s. k. Soepkez s. k. Tabacovici s. k. Uhrmann s. k. Válcovici s. k. Vidrighiu s. k. White s. k.

Megvizsgálta és helyesnek találta

A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Deutsch s. k. elnök. Bartos s. k. Bejan s. k. Bernstein s. k. Dr. Chicoş s. k. Craciun s. k. Dr. Györbör s. k. Latter s. k. Somló s. k.

HELICON-nyomda, Timişoara

Felelős kiadó: **VARNAY ELEMÉR** dr.